

Konferencja ASG w Cottbus
9. - 12. maja 2006

Jakość żywności a konkurencja: Jakie cele wyznacza polityka rolna UE?

Spis treści materiałów sympozjum – część ogólna:

Polityka rolna UE a jakość wyrobów rolniczych	3
Kluczowe obowiązki przedsiębiorców żywnościowych i paszowych	5
Komunikat Prasowy Dyrekcji Generalnej ds Rolnictwa: Rada uchwala ulepszone przepisy dot. rolniczych produktów jakościowych	6
Codex Alimentarius: definicja pojęcia, sposób funkcjonowania oraz znaczenie	7
The proposed Regulation on health & nutrition claims: Myths and Misunderstandings	12

Polityka rolna UE a jakość wyrobów rolniczych

Zaopatrzenie konsumentów w bezpieczne dla zdrowia środki spożywcze o wysokiej jakości jest ważnym celem Wspólnej Polityki Rolnej (WPR). Podczas negocjacji przed przystąpieniem do UE dziesięciu nowych krajów członkowskich dużo pertraktowano na temat wdrażania WPR, jednakże obowiązujące same wytyczne UE odnośnie jakości i bezpieczeństwa środków spożywczych ani razu nie stały się przedmiotem bezpośrednich negocjacji. Na skutek tego wytwórcy produktów rolniczych znaleźli się w następującej sytuacji:

- ◇ Do czasu wdrożenia szczegółowych ustaleń WPR produkcję częściowo obowiązują kilkuletnie regulacje przejściowe.
- ◇ Odnośnie sprzedaży obowiązuje następująca zasada: produkty zgodne z normami UE wolno sprzedawać na Wspólnym Rynku ; natomiast wszystkie pozostałe produkty w okresie przejściowym wolno sprzedawać tylko w danym kraju. Nowe kraje członkowskie UE zobowiązały się do wycofania z rynku produktów, które nie będą spełniać tych norm po upływie w.w. terminu (do 2006/07 r.)¹.
- ◇ Wzywa się konsumentów do zgłaszania uwag, jakie mają wyobrażenia co do jakości środków spożywczych, aby wyjaśnić, czym kierują się oni podczas podejmowania decyzji przy zakupie danego artykułu.

Standardy jakościowe

Po stronie podaży do dyspozycji są środki żywności o bardzo zróżnicowanych danych odnośnie ich jakości i bezpieczeństwa. W skład tych danych wchodzi zarówno nie chronione materiały i spoty reklamowe, jak również znaki związków upraw ekologicznych potwierdzające przeprowadzone kontrole artykułów rolniczych. Po stronie popytu konsument porusza się pomiędzy produktami masowymi, gdzie wyłącznie cena stanowi kryterium decydujące o zakupie, a produktami wysokiej jakości w sektorze dużych cen. A celem europejskiej polityki rolnej i ochrony konsumenta jest doprowadzenie do tego, aby wymogi odnośnie środków spożywczych zaczęły obowiązywać dla wszystkich tych produktów – i to niezależnie od ich kanałów dystrybucyjnych.

Problem definicji

Co oznacza „jakość” w przypadku środków spożywczych – tak brzmi pytanie na wstępie do strony internetowej Komisji Europejskiej.² Rozróżnia się tam pomiędzy „obiektywnymi” cechami jakościowymi i bezpieczeństwa“, standardami odnoszącymi się do środowiska i zwierząt a subiektywnymi cechami jakościowymi. Dla pierwszej kategorii istnieje społeczny konsensus, realizowany w postaci przepisów. Przykładami tego są : najwyższa [dopuszczalna] zawartość szkodliwych substancji w środkach żywności albo wiążące rozporządzenia odnośnie ochrony środowiska i zwierząt. Rozporządzenia odnośnie substancji wchodzących w skład artykułów, wartości odżywczych oraz maksymalnych, nieprzekraczalnych granic dla zawartości szkodliwych substancji zagrażających zdrowiu wydaje się zarówno na szczeblu narodowym, jak też europejskim i międzynarodowym. (patrz standardy „Codex Alimentarius“). Według nowej regulacji WPR płatności bezpośrednie na rzecz producentów będą uruchamiane tylko przy przestrzeganiu tych europejskich przepisów (*Cross Compliance*).

¹ MEMO/03/88, 5.12.2003, Rozszerzenie UE: pytania i odpowiedzi na temat bezpieczeństwa środków spożywczych, oświadczenie dla prasy Komisji UE.

² Źródło : http://europa.eu.int/comm/agriculture/foodqual/quali1_de.htm

Dla tzw. „miękkich“ cech jakościowych, jak smak, wygląd środka spożywczego lub np. sposób produkcji brak jednolitych przepisów, ponieważ do czasu, gdy zdrowie konsumenta nie będzie zagrożone, osobista decyzja konsumenta o zakupie artykułu jest czynnikiem nadrzędnym w stosunku do tych cech jakościowych. W tym miejscu dużego znaczenia nabierają różne znaki jakości, przy pomocy których producenci prezentują swoim docelowym grupom konsumentów określone właściwości artykułów.

Europejskie znaki jakości

Chroniona Nazwa Pochodzenia (CNP)

Znak **Chroniona Nazwa Pochodzenia (CNP)** informuje, że produkcja, przeróbka i wytwarzanie danego produktu muszą mieć miejsce na określonym obszarze geograficznym, według uznanych i ustalonych procesów technologicznych.

Chronione Oznaczenie Geograficzne (COG)

W przypadku **Chronionego Oznaczenia Geograficznego (COG)** zachodzi związek pomiędzy co najmniej jednym z etapów produkcyjnych, etapów przeróbki lub wytwarzania a obszarem pochodzenia lub może chodzić tu o wyrób o szczególnej nieposzlakowanej reputacji (opinii).

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS)

Gwarantowana Tradycyjna Specjalność (GTS) nie odnosi się do geograficznego pochodzenia, lecz uwypukla tradycyjny skład produktu lub tradycyjny proces technologiczny produkcji i/lub przetwarzania.

W całej Europie istnieje obecnie ponad 700 produktów uznanych jako CNP lub COG, z czego 36 wyrobów tego typu przypada na Niemcy.

Powyższe znaki jakości uzupełniają na szczeblu UE jeszcze dwa dodatkowe : „**Rolnictwo Biologiczne**“ wzgl. „**Ekologiczna Uprawa**“. W odróżnieniu do wyżej opisywanych znaków te dwa ostatnie odnoszą się do sposobu produkcji, a nie bezpośrednio do właściwości środka spożywczego.

KOMISJA EUROPEJSKA

Dyrekcja Generalna
ds. Zdrowia i Ochrony Konsumentów

KLUCZOWE OBOWIĄZKI PRZEDSIĘBIORCÓW

Bezpieczeństwo

Przedsiębiorcy nie powinni wprowadzać do obrotu szkodliwej żywności czy paszy

Odpowiedzialność

Przedsiębiorcy są odpowiedzialni za bezpieczeństwo żywności i paszy, którą produkują, transportują, przechowują lub sprzedają

Możliwość śledzenia produktu

Przedsiębiorcy powinni mieć możliwość natychmiastowego ustalenia danych każdego dostawcy bądź odbiorcy

Przejrzystość

Przedsiębiorcy powinni bezzwłocznie powiadomić właściwe władze, jeżeli mają powody sądzić, że ich żywność lub pasza nie jest bezpieczna

Sytuacje wyjątkowe

Przedsiębiorcy powinni bezzwłocznie wycofać z obrotu żywność lub paszę, jeżeli mają powody sądzić, że nie jest ona bezpieczna

Zapobieganie

Przedsiębiorcy powinni określać i systematycznie poddawać ocenie punkty krytyczne w swoich procedurach oraz zadbać o przeprowadzanie kontroli w tych punktach

Współpraca

Przedsiębiorcy powinni współpracować z właściwymi władzami w podejmowaniu działań mających na celu zmniejszenie ryzyka

Niniejsze obowiązki wynikają z prawodawstwa Unii Europejskiej w zakresie bezpieczeństwa żywności. Są one szczegółowo określone w „Wytycznych dotyczących wprowadzenia podstawowych wymogów ogólnego prawa żywnościowego”

Więcej informacji:

strona internetowa : http://europa.eu.int/comm/dgs/health_consumer/foodsafety.htm

Rada uchwala ulepszone przepisy dot. rolniczych produktów jakościowych

Rada ds. Rolnictwa wydała dzisiaj dwa rozporządzenia, które pozwalają bardziej sprecyzować i uprościć przepisy dotyczące wpisywania na listę produktów określanych nazwami: „Chronione Oznaczenie Geograficzne” (COG), „Chroniona Nazwa Pochodzenia” (CNP) i „Gwarantowana Tradycyjna Specjalność” (GTS). Pierwsze rozporządzenie, dotyczące COG i CNP oznacza wdrożenie wydanego już dawno orzeczenia panelu WTO [Światowej Organizacji Handlu].

„Tym nowym rozporządzeniem Unia Europejska nadała większą skuteczność procedurze wpisu na listę produktów, oznaczanych nazwami COG i CNP oraz formę, zgodną w pełnym zakresie z zaleceniami WTO” – oświadczyła Komisarz ds. Rolnictwa i Rozwoju Terenów Wiejskich Marianne Fischer Boel. „Szczególnie cieszy mnie fakt, że potrafiliśmy dotrzymać terminu dla wydania nowego rozporządzenia odnośnie oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia, wyznaczonego przez WTO na 03. kwietnia. Wyrazy podziękowania należą się szczególnie Parlamentowi, który w ostatni czwartek ustosunkował się do rozporządzenia jak również Prezydentowi i członkom Rady.”

Od czasu reformy Wspólnej Polityki Rolnej polityka jakościowa zyskuje coraz bardziej na znaczeniu. W międzyczasie w ramach regulacji unijnych dot. jakości wpisano na listę 727 nazw wyrobów regionalnych i specjalności (nie licząc win i wysokoprocentowych napojów alkoholowych) a lista stale jest uzupełniana. W celu poprawienia procedur dot. wpisu produktów na listę oraz nadania im większej skuteczności upraszcza się ich realizację za pomocą nowych rozporządzeń oraz wyraźnie precyzuje rolę poszczególnych państw członkowskich w ramach tych działań. Po wejściu w życie rozporządzeń, wydanych w dniu dzisiejszym Komisja podda kontroli politykę jakościową dot. wyrobów rolniczych, aby odnieść się do licznych propozycji Parlamentu, państw członkowskich i innych aktorów opowiadających się za reformą tej polityki.

Motywy i tło

Oznaczenia geograficzne oraz nazwy pochodzenia podkreślają fakt, że dany wyrób pochodzi z określonego obszaru oraz że zachodzi związek pomiędzy jakością, reputacją (opinią) lub cechami szczególnymi tego wyrobu a jego pochodzeniem geograficznym.

Rolnicza produkcja jakości UE wspiera wytwarzanie produktów jakościowych oraz wspomaga rozwój terenów wiejskich. Regulacje UE chronią konsumentów przed wprowadzającymi w błąd danymi produktów, a producentów przed nieuczciwą konkurencją.

W roku 1992 na mocy rozporządzenia (EWG) nr 2081/92 Rady wprowadzono na całym obszarze Unii system wpisywania na listę oraz ochrony oznaczeń geograficznych wyrobów, innych niż wino i wysokoprocentowe napoje alkoholowe.

WTO w roku 2004 na mocy orzeczenia panelu potwierdziła rzetelność systemu oznaczeń geograficznych UE oraz odrzuciła większość żądań Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz Australii. Obecnie na mocy w.w. dwóch rozporządzeń system zostaje dopasowany do regulacji WTO w obydwóch dziedzinach, poddawanych dotychczas krytyce. Po pierwsze więc formalnie skreślono wymóg, według którego kraj trzeci musiał do tej pory oferować porównywalną i równoważną ochronę na zasadzie wzajemności, po drugie podmiotom gospodarczym z krajów trzecich umożliwiono składanie wniosków bezpośrednio w Komisji, bez włączania w tę procedurę urzędów ich własnych krajów. Orzeczenie WTO musi być wdrożone do 3 kwietnia 2006.

Więcej informacji: http://europa.eu.int/comm/agriculture/foodqual/quali1_de.htm

Codex Alimentarius: definicja pojęcia, sposób funkcjonowania oraz znaczenie

Motywy i tło

Wzrasta swobodny obrót towarowy w obrębie rozwijającego się wewnętrznego rynku europejskiego, a handel środkami żywności i paszami od lat przybiera na sile. Światowa podaż w ostatnich latach stała się bardziej różnorodna, doszło również do jeszcze większej dywersyfikacji popytu w różnych regionach świata.

Przykładowo „Functional Food“ oraz „Convenience Food“ to środki spożywcze o wysokim stopniu przetworstwa stanowiące nowe wyzwanie dla ustawodawców poszczególnych krajów. Dokładnie należy ustalać zarówno działanie dodatków do środków spożywczych, jak też ich cały skład. Jednocześnie na skutek skandali żywnościowych ostatnich lat wzrosły obawy konsumentów co do bezpieczeństwa środków spożywczych.

Czym jest Codex Alimentarius?

Codex Alimentarius to oficjalne gremium Organizacji Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (Food and Agriculture Organization of the United Nations - FAO) oraz Światowej Organizacji Zdrowia (World Health Organization - WHO). Obecnie w gremium reprezentowane jest 168 państw poprzez swoje rządy. Poza tym w posiedzeniach gremium Codex Alimentarius uczestniczą liczne organizacje pozarządowe na zasadzie obserwatora.

Zadaniem tego gremium, założonego w roku 1962, jest opracowywanie światowych standardów, dyrektyw i zaleceń dla środków spożywczych. Ujmuje się w nich wszystkie ważne zakresy regulacji, odgrywające ważną rolę w narodowym i europejskim prawie żywnościowym. Aby osiągnąć te cele Codex Alimentarius zajmuje się poszczególnymi środkami spożywczymi, grupami produktów jak również nadrzędnymi problemami o ogólnym znaczeniu dla bezpieczeństwa i handlu środkami spożywczymi. To międzynarodowe gremium zwraca się szczególnie do następujących czterech grup:

- producentów
- zakładów przetwórczych i handlowych
- konsumentów
- ekspertów z dziedziny nauk rolniczych i higieny.

Podstawą tych prac jest dążenie do tego, aby przy aktywnym współdziałaniu możliwie wszystkich krajów członkowskich danej organizacji podrzędnej, wchodzącej w skład struktur Narodów Zjednoczonych oraz przedstawicielstw interesów stworzyć możliwość dokonywania uzgodnień na bazie odpowiednio ugruntowanej naukowo. Uzgodnienia te – przede wszystkim w postaci standardów żywnościowych – po ich zatwierdzeniu i uchwaleniu mają charakter nadrzędny i służą narodowym ustawodawcom za wzorzec. Do wdrażania tych ustaleń zobowiązują się kraje członkowskie uczestniczące w tych pracach.

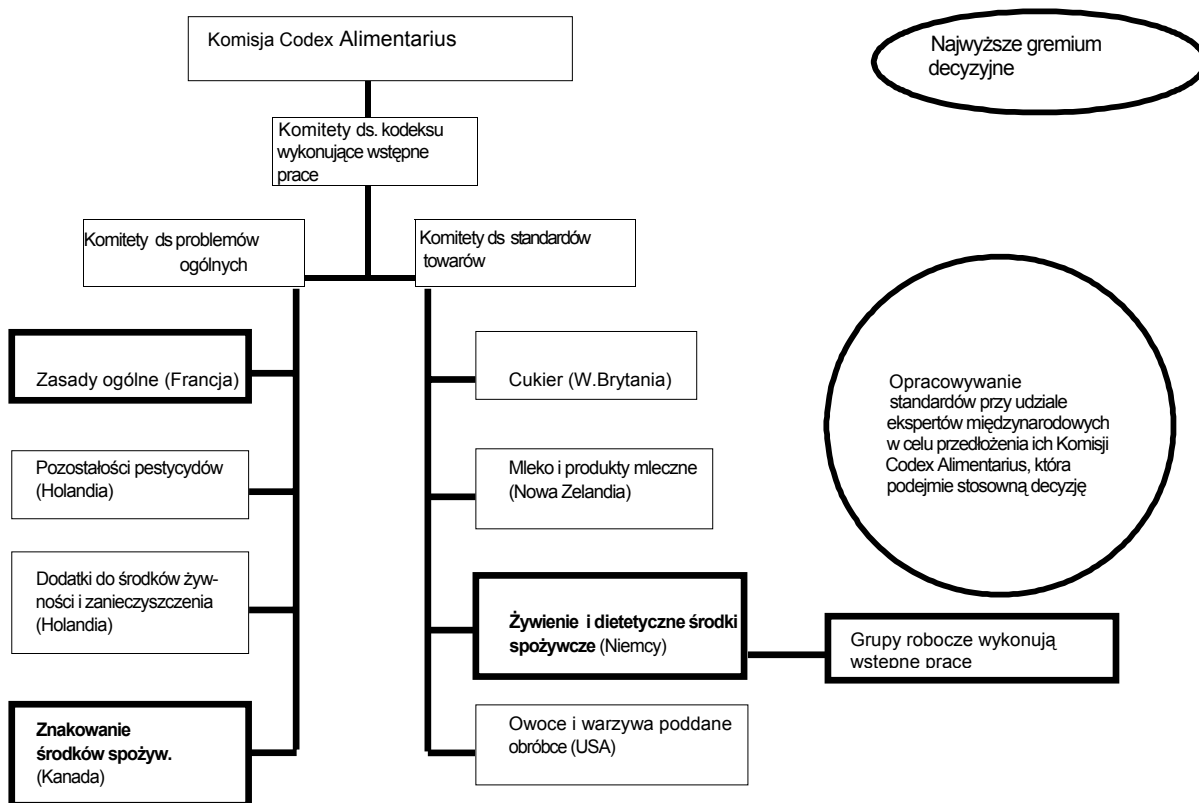
Struktura robocza gremium Codex Alimentarius

Najwyższym organem jest Komisja Codex Alimentarius, powoływana co dwa lata naprzemiennie w Rzymie lub w Genewie. Obok przedstawicielstw rządów w posiedzeniach tych uczestniczą również przedstawicielstwa interesów. Komisja wydaje decyzje odnośnie przyjęcia poszczególnych standardów żywnościowych, tworzenia dodatkowych gremiów oraz uchwała plan roboczy dla Sekretariatu i innych podporządkowanych gremiów.

Zasadniczo wszystkie decyzje winny zapadać na zasadzie konsensusu, do głosowania uprawnione są jedynie delegacje narodowe. Podczas posiedzeń gremium Codex Alimentarius obserwatorom przysługuje prawo do zabierania głosu. W okresach czasu między posiedzeniami Komisji zadania jej przejmują podkomisja wykonawcza, która w mniejszym składzie osobowym obraduje przy udziale reprezentantów państw członkowskich. Finanse gremium Codex Alimentarius składają się ze środków budżetowych FAO (obecnie ok. 80 %) oraz WHO (20 %).

W czasie między posiedzeniami Komisji różne podkomisje lub komitety pracują nad poszczególnymi standardami lub ogólnymi problemami. Organy te dzielą się na tzw. komitety poziome (o strukturach poziomych) oraz komitety ds. towarów. Komitety poziome zajmują się nadrzędnymi problemami, istotnymi dla wszystkich standardów. Należą do nich problemy dotyczące ogólnych procedur w ramach Codex Alimentarius, przygotowywane w komitecie, rozpatrującym zasady ogólne. Komitety poziome ds. znakowania środków spożywczych, pozostałości pestycydów lub higieny środków żywności opracowują powszechnie obowiązujące standardy, które winny być uwzględniane w poszczególnych komitetach ds. towarów. W uzupełnieniu do tych działań Komisja angażuje jeszcze inne gremia.

Wspólny program FAO/WHO dla standardów środków spożywczych — Przegląd struktury roboczej gremium Codex Alimentarius

Wyszczególnione powyżej komitety zostały wybrane spośród ogółem ośmiu komitetów ds. problemów ogólnych oraz 14 komitetów ds. towarów. Nazwa kraju, umieszczona pod nazwą komitetu oznacza państwo przewodzące danemu komitetowi, w którym corocznie odbywają się posiedzenia. Wyróżnione powyżej komitety mają szczególne znaczenie dla prac, związanych z żywieniem dla niemowląt i małych dzieci – np. gremium ekspertów zajmujące się dodatkami do środków żywności (JECFA, Joint Expert Consultation on Food Additives).

Źródło: W nawiązaniu do pozycji „This is Codex Alimentarius“, FAO, 2. wydanie, str. 19; opracował Thomas König, AGB, 2002

Tworząc takie gremia Codex Alimentarius reaguje na nowe trendy rozwojowe w ofercie środków spożywczych.

Komitety ds. towarów pracują nad poszczególnymi grupami produktów, jak np. owoce i warzywa poddawane obróbce, woda, ryby lub cukier. Komitet ds. żywienia i dietetycznych środków spożywczych zajmuje się grupami produktów, które charakteryzują się specjalną dietetyczną jakością oraz muszą spełniać szczególne wymogi fizjologii odżywiania. Należą do nich : pożywienie dla niemowląt i dodatkowe pokarmy, jak również środki uzupełniające pożywienie, bogate w witaminy i w sole mineralne.

Procedura stopniowa: Ujednolicona praca gremium Codex Alimentarius

Stopień 1:	Przyjęcie zadania przez Komisję, decyzja, któremu komitetowi zostanie powierzone to zadanie
Stopień 2:	Opracowanie projektu wstępnego przy włączeniu gremiów ekspertów naukowych z FAO i WHO
Stopień 3:	Opracowanie zadania przez komitet, poddanie go pod dyskusję członków komitetu i obserwatorów, wygłaszających swoje komentarze
Stopień 4:	Omawianie standardu na posiedzeniach komitetu
Stopień 5:	Sprawdzenie projektu standardu przez Sekretariat pod kątem jego przyjęcia; obowiązek włączenia wszystkich ogólnych i poziomych komitetów, np. odnośnie problemów związanych z etykietowaniem
Stopień 6:	Omawianie standardu na posiedzeniach komitetu, uzyskiwanie dalszych fachowych komentarzy
Stopień 7:	Przepracowanie projektu standardu przez właściwy komitet na zasadzie konsensusu, przekazanie do Sekretariatu w celu przedłożenia na następnym posiedzeniu Komisji Codex Alimentarius
Stopień 8:	Końcowe omawianie podczas posiedzenia Komisji. W przypadku przyjęcia dany standard obowiązuje na całym świecie. W przypadku odrzucenia zwrot do właściwego komitetu.

Źródło: Codex Alimentarius Commission, Practical Manual, 12. wydanie Rzym, 2001, tłumaczenie „Aktionsgruppe Babynahrung“, 2002, materiały z : Raising Awareness, Fakty i opinie 2002, wydanie specjalne Codex Alimentarius, wyd. przez.: „Aktionsgruppe Babynahrung“, Göttingen, 2002

Praca komitetu rozpoczyna się po uchwaleniu przez Komisję Codex Alimentarius zakresu pracy dla komitetu. Może to być po skierowaniu zapytania przez istniejący komitet lub na podstawie propozycji i uchwały samej Komisji. W celu ujednolicenia trybu postępowania ustalono procedurę stopniową (patrz ramka: „Procedura stopniowa“). Na stopniu 1 zostaje przedłożony temat, stopień 8 kończy całą procedurę (w ramach tych obydwóch stopni Komisja wydaje decyzję). Często jest tak, że dany standard pozostaje przez kilka lat na stopniu 3, aż dojdzie do merytorycznego przełomu. W ramach trwającej procedury rozpatruje się zawsze „przepracowany wstępny projekt standardu” („revised draft standard“). Przy okazji corocznego posiedzenia komitetu projekt ten przenosi się do stopnia 4. Podczas swojego posiedzenia komitet wydaje decyzję, czy cofnąć dany standard do stopnia 3, czy też przenieść go wyżej na stopień 5.

Dla poszczególnych faz roboczych ważne jest, czy przy każdym formułowaniu standardu można uzasadnić to w sposób naukowy. W tym celu zasięga się opinii gremiów ekspertów z FAO i WHO. Dzięki temu jakość tych standardów w zdecydowany sposób różni się od stwierdzeń, formułowanych na podstawie dokumentów o podłożu politycznym.

Struktura standardu towarowego

- Nazwa / tytuł
- Zakres obowiązywania
- Opis
- Istotne składniki oraz cechy jakościowe

- Dodatki do środków żywności
- Zanieczyszczenia
- Higiena
- Ciężar i jednostki miary

Źródło: Codex Alimentarius Commission, Practical Manual, 12. wydanie, Rzym, 2001, tłumaczenie „Aktionsgruppe Babynahrung, 2002, materiały z : Raising Awareness, Fakty i Opinie 2002, wydanie specjalne Codex Alimentarius, wyd. przez: „Aktionsgruppe Babynahrung”, Göttingen, 2002

Znaczenie gremium Codex Alimentarius dla handlu światowego

Dzięki założeniu Światowej Organizacji Handlu (WTO) niepomniernie wzrosła wartość standardów. Doszło do tego wydarzenia, gdy siedmioletnie starania 117 krajów pod patronatem Układu Ogólnego w Sprawie Taryf Celnych i Handlu (GATT), zmierzające do ulepszenia światowego handlu zostały zwieńczone sukcesem i gdy w akcie końcowym Rundy Urugwajskiej, przyjętej formalnie 15. kwietnia 1994 w Marakeszu, został położony kamień węgielny pod WTO. WTO (patrz homepage www.wto.org) nadzoruje realizację ponad 20 porozumień handlowych, przy czym do handlu środkami spożywczymi odnoszą się konkretnie dwa porozumienia.

1. Porozumienie w Sprawie Środków Sanitarnych i Fitosanitarnych (Porozumienie SPS – Sanitary and Phytosanitary Measures) (www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/spsund_e.htm). W porozumieniu tym kraje członkowskie WTO uzgodniły między sobą działania służące ochronie życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin. Między innymi ustalono w ramach tego porozumienia dopuszczalną, wzgl. największą zawartość dodatków, zanieczyszczeń, toksyn lub organizmów chorobotwórczych w środkach żywności lub napojach. Podczas wypracowywania porozumienia system odniesienia stanowiły relewantne (istotne) standardy Codex Alimentarius.
2. Porozumienie w Sprawie Barrier Technicznych w Handlu (Porozumienie TBT – Technical Barriers to Trade) (www.wto.org/english/tratop_e/sps_e/spsund_e.htm) ma nie dopuścić do powstawania niepotrzebnych przeszkód w rozwoju handlu międzynarodowego podczas opracowywania, przyjmowania i stosowania rygorystycznych i nie rygorystycznych technicznych wymogów („techniczne przepisy“ i „normy“). Porozumienie TBT wprawdzie nie obowiązuje w stosunku do środków sanitarnych i fitosanitarnych, podejmowanych w ramach Porozumienia SPS, ale inne dalej idące działania w zakresie środków spożywczych, podejmowane dla ochrony konsumentów (np. przeciwdziałanie

wprowadzaniu konsumentów w błąd odnośnie środków spożywczych, wymogi jakościowe) wchodzą w zakres Porozumienia TBT. W tych ramach odgrywają duże znaczenie jako normy międzynarodowe standardy, dyrektywy i zalecenia Komisji Codex Alimentarius.

Podstawowym celem **Porozumienia SPS** jest z jednej strony ochrona suwerennych praw każdego państwa członkowskiego WTO oraz zdrowia jego obywateli w stopniu, jaki uważa on za stosowny, z drugiej jednak strony porozumienie ma gwarantować, że te prawa suwerenne nie będą nadużywane do celów protekcjonistycznych i nie stworzą niepotrzebnych przeszkód w handlu między-narodowym. Porozumienie pozwala na podejmowanie działań ograniczających rozwój handlu tylko w takim zakresie, w jakim wymaga tego ochrona zdrowia. Art. 3, ust. 3 stwarza poszczególnym państwom członkowskim możliwość wdrażania w określonych warunkach bardziej rygorystycznych regulacji, niż przewidują to standardy Codex Alimentarius.

Źródło: www.verbraucherministerium.de > bezpieczeństwo środków spożywczych, wydanie specjalne „Raising Awareness“ grupy „Aktionsgruppe Babynahrung” więcej informacji: www.codexalimentarius.net

Impressum

Redakcja:	Michael Busch Christine Elbel Ines Fahning Thomas König
Układ graficzny:	Karin Schäfer Elisabeth Wegerle
Strona tytułowa:	Michael Busch
Patronat:	Niniejsza publikacja powstała przy wsparciu Komisji Europejskiej, Dyrekcji Generalnej ds. Rolnictwa, Federalnego Ministerstwa żywienia, Rolnictwa i Ochrony Konsumentów oraz landu Brandenburgia. Za treść publikacji odpowiada wyłącznie stowarzyszenie Agrarsoziale Gesellschaft e.V.
Druk:	Konrad Pachnicke, Göttingen